

**ГОДІВЛЯ ДІЙНИХ КОРІВ В УМОВАХ
ДП ДГ «НОВА ПЕРЕМОГА» ЛЮБАРСЬКОГО РАЙОНУ
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Мамченко В. Ю., к. с.-г. н., доцент
Степаненко В. М., к. с.-г. н., доцент
Поліський національний університет
м. Житомир, Україна

Тільки інтенсивний розвиток тваринництва може забезпечити населення тваринницькими продуктами і сировиною в необхідній кількості і високої якості. У цьому процесі генотип тварин, умови годівлі і утримання мають вирішальне значення. Породи худоби, як і інших видів тварин, мають відносну стійкість і мінливість: стійкістю вони володіють при передачі породних ознак у спадщину, мінливістю – у межах породного типу. Породи – революціонізуючі системи [1, 2].

З урахуванням вимог сучасного промислового тваринництва розроблені деталізовані норми годівлі, що враховують до 30 показників. Повноцінна годівля при цьому – основа галузі скотарства [3].

Матеріалом досліджень слугувало поголів'я великої рогатої худоби, звіти господарства, технологічні процеси, що використовуються у господарстві під час годівлі, утримання, роздавання кормів, доїння, прибирання гною у тваринницьких приміщеннях.

Враховуючи природні умови нашої країни в умовах ДП ДГ «Нова Перемога» Любарського району Житомирської області застосовують прив'язний спосіб утримання, що забезпечує індивідуальний догляд, нормовану годівлю, роздоювання, контроль запуску, отелення та відтворну здатність тварин, раціональне використання кормів та менші витрати підстилки.

Потреба корів в кормах на кожний період часу визначається з урахуванням розміру і складу поголів'я, а також прийнятого типу годівлі, продуктивності та багатьох інших факторів. При годівлі дійних та тільних сухостійних корів повинна враховуватись збалансованість раціону за всіма поживними речовинами.

Основною особливістю літньої годівлі великої рогатої худоби в господарстві є використання дешевих та повноцінних зелених кормів. Завдяки цьому влітку можна одержати молочну продукцію, яка обходиться значно дешевше, ніж взимку. У цей період, крім

Проблеми виробництва і переробки продовольчої сировини та якість і безпеку харчових продуктів

підвищення надоїв, знижуються затрати праці та матеріальних засобів на виробництво кормів.

У таблицях 1 та 2 наведені господарські раціони годівлі дійних корів на стійловий період з середньодобовим надоєм 14 та 15 кг молока [4].

Таблиця 1

Раціон
годівлі дійних корів з добовим надоєм 14 кг молока,
жирністю 3,8%, живою масою 550 кг на зимово-стійловий період

Поживні речовини	Корми						У раціоні міститься	Норма	± до норми
	сіно злаково-бобове	сінаж люцерни	зерносуміш	макуха соняшникова	жом свіжий	сіль кухонна, г			
Добова дача, кг	3	15	3,6	1,5	12	100	x	x	x
Корм. од.	1,44	5,25	4,46	1,65	1,44	-	14,24	14,20	-
Обмінна енергія, МДж	19,2	63,0	42,1	15,0	13,2	-	152,5	140,8	+11,7
Суша речовина, кг	2,5	6,7	3,1	1,4	1,3	-	15,0	15,2	-0,2
Сирий протеїн, г	240	1200	313	510	144	-	2407	2326	+81
Перетравний протеїн, г	144	675	241	375	72	-	1507	1505	+2
Сирий жир, г	60	150	101	132	12	-	455	474	-19
Клітковина, г	750	2400	205	225	312	-	3892	3866	+26
Крохмаль, г	33	165	1703	22	72	-	1995	1978	+17
Цукор, г	105	195	158	78	84	-	620	1324	-704
Сіль кухонна, г	-	-	-	-	-	100	100	100	-
Кальцій, г	16,8	109,5	7,0	5,4	12,0	-	150,7	99,5	+51,2
Фосфор, г	5,4	21,0	8,9	11,0	1,9	-	48,2	68,4	-20,2

Проблеми виробництва і переробки продовольчої сировини та якості і безпеки харчових продуктів

Таблиця 2

Раціон
годівлі дійних корів з добовим надосм 15 кг молока,
жирністю 3,8%, живою масою 550 кг на зимово-стійловий період

Поживні речовини	Корми								У раціоні міститься	Норма	± до норми
	сіно люцерни	солома ячмінна	силос кукурудзяний	сінаж люцерни	зерносуші	макуха соняшникова	жом свіжий	сіль кухонна, г			
Добова дача, кг	2	2	16	8	3,7	1,5	10	100	х	х	х
Корм. од.	1,02	0,74	3,20	2,08	4,85	1,53	1,20	-	14,62	14,60	+0,02
Обмінна енергія, МДж	15,2	11,8	33,6	24,8	44,4	16,2	11,0	-	157	145,3	+11,7
Суша речовина, кг	1,7	1,7	4,5	2,9	3,3	1,4	1,1	-	16,6	15,3	+1,3
Сирий протеїн, г	234	122	336	552	333	470	120	-	2167	2371	-204
Перетравний протеїн, г	168	40	192	408	233	353	60	-	1454	1530	-76
Сирий жир, г	12	20	112	88	122	178	10	--	542	489	+53
Клітковина, г	476	636	1328	864	129	340	260	-	4033	3672	+361
Крохмаль, г	35	17	352	86	2005	37	60	-	2592	2065	+527
Цукор, г	70	22	96	104	130	93	68	-	583	1377	-794
Сіль кухонна, г	-	-	-	-	-	-	-	100	100	100	-
Кальцій, г	21,2	8,0	22,4	49,6	4,9	6,9	10,0	-	123,0	99,5	+23,5
Фосфор, г	5,2	2,8	8,0	8,0	7,3	9,2	1,6	-	48,1	68,9	-26,8

Аналіз раціону для дійних корів, середньодобовий надій 14 кг

1. Структура раціону (%): грубі (сіно+сінаж) – 47, 0 (норма -28-30); соковиті (силос+жом) -1-,1 (норма – 33-35); концентровані – 42,9 (норма – 30-33).

Проблеми виробництва і переробки продовольчої сировини та якості і безпечність харчових продуктів

2. Витрати концентрованих кормів на 1 кг молока – 364 г (норма 300-350 г).

3. Концентрація обмінної енергії в 1 кг сухої речовини – 10, 1 МДж (норма 9,8 МДж).

4. Перетравного протеїну на 1 кормову одиницю – 105 г (норма 90-100 г).

5. Цукор+крохмаль: протеїн 1,7:1 (норма (2,0-2,1)).

6. Уміст кальцію в 1 кг сухої речовини – 10, 0 г (мінімум 6,5 г).

7. Кальцій-фосфорне відношення – 3,1:1 (норма 1,4-1,8:1)

Аналіз раціону для дійних корів, середньодобовий надій 15 кг

1. Структура раціону (%): грубі (сіно+солома+сінаж) – 26,3, (норма -28-30); соковиті (силос+жом) 30,1 (норма – 33-35); концентровані – 43,6 (норма – 30-33).

2. Витрати концентрованих кормів на 1 кг молока – 374 г (норма 300-350 г).

3. Концентрація обмінної енергії в 1 кг сухої речовини – 9,5 МДж (норма 9,8 МДж).

4. Перетравного протеїну на 1 кормову одиницю – 99 г (норма 90-100 г).

5. Цукор+крохмаль: протеїн 2,2:1 (норма (2,0-2,2:1)).

6. Уміст кальцію в 1 кг сухої речовини – 7,4 г (мінімум 6,5 г).

7. Кальцій-фосфорне відношення – 2,9:1 (норма 1,4-1,8:1).

Аналізуючи годівлі корів у зимово-стійловий період в умовах господарства, слід зазначити, що вони не повністю задовольняють потребу тварин в поживних речовинах (сирий, перетравний протеїн, фосфор) та не повністю відповідають загальноприйнятій структурі.

Висновки

1. ДП ДГ «Нова Перемога» Любарського району Житомирської області багатопрофільне господарство, яке спеціалізується на вирощуванні та реалізації кормових та технічних культур, займається молочним скотарством, свинарством та бджільництвом.

2. Враховуючи природні умови у ДП ДГ «Нова Перемога» Любарського району Житомирської області застосовується прив'язна система утримання, що забезпечує індивідуальний догляд, нормовану годівлю, роздоювання, контроль запуску, відтворну здатність тварин.

3. Аналіз раціонів для дійних корів показав, що вони не повністю забезпечують потребу тварин у поживних речовинах. При цьому слід відмітити, що структура раціону не відповідає загально прийнятій.

*Проблеми виробництва і переробки продовольчої сировини та якість і
безпе́чність харчових продуктів*

Література

1. Белехов И.П. Практикум по машинам и оборудованию для животноводства. М.: Агропромиздат, 1986. 228 с.
2. Бе́ляевский Ю.И. Индустриализация молочного скотоводства. М.: Россельхозиздат, 1984. 383 с.
3. Рубан Ю.Д. Теоретическая зооинженерия. К.: Аграрная наука, 2008. 218 с.
4. Хмельюк О.І. Технологія годівлі корів в умовах ДП ДГ «Нова Перемога». *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*. Вид-во ЖНАЕУ, 2019. Вип. 12. С. 76–78.